

**Espoon suomenkielisen perusopetuksen
opetussuunnitelma luvut 2, 4, 5, 10 ja 11
1.8.2026 alkaen**

Yhteiset osuudet

Sisällys

2. PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA.....	2
2.2 Perusopetuksen arvoperusta	2
4. YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI	3
4.2.3 Liikunnallisen elämäntavan edistäminen.....	3
5. OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN.....	3
5.4 Opetuksen järjestämistapoja.....	3
5.4.4 Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus	3
5.4.8 Perusopetuksen poikkeava järjestäminen.....	4
10. KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ	4
10.4 Muut monikieliset oppilaat	5
11. KAKSIKIELINEN OPETUS	6

2. PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA

2.2 Perusopetuksen arvoperusta

Espoon arvopohja

Perusopetuksen arvoperusta rakentuu opetussuunnitelman perusteissa kuvatuille arvioille ja lisäksi valtuuston päättämille Espoon arvoille.

Olemme uteliaita oppimaan

Espoossa olemme uteliaita oppimaan ja luomme tilaa kokeiluille, oivalluksille ja reflektoinnille.

Tutkimme ja kehitämme aktiivisesti ja rohkeasti omaa toimintaamme ja opimme muilta. Hyödynnämme tutkimustietoa ja käytännön työstä saatua kokemusta toiminnan kehittämisessä.

Olemme asukkaita ja yhteisöjä varten

Espoossa kohtaamme jokaisen arvostavasti.

Toimintaamme ohjaa yhteinen käsitys arvostavasta kohtaamisesta. Rohkaisemme lapsia, nuoria ja huoltajia osallistumaan yhteiseen toimintaan ja yhteisön kehittämiseen.

Teemme yhdessä

Espoossa teemme vahvaa yhteistyötä toisiamme kuunnellen ja kunnioittaen.

Toimintaamme ohjaa yhteinen tavoite rakentaa oppijalähtöinen ja eheä oppimisen polku. Teemme monialaista yhteistyötä. Vahvistamme huoltajayhteistyötä sekä lasten ja nuorten osallisuutta.

Toimimme vastuullisesti

Kestävän kehityksen eri ulottuvuudet ohjaavat toimintaamme.

Tuemme jokaisen lapsen ja nuoren kasvua ja oppimista yhteisössämme.

Kehitämme yhteistä toimintakulttuuria niin, että lapset, nuoret ja henkilöstö voivat hyvin. Kasvatuksen päämääränä on kestävän elämäntavan edistäminen.

4. YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI

4.2.3 Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Espoon opetuksessa edistetään liikunnallista elämäntapaa. Opetuksessa käytetään toiminnallisia menetelmiä tarkoituksenmukaisesti kaikissa oppiaineissa. Oppimisympäristöjä sekä sisällä että ulkona hyödynnetään monipuolisesti kaiken ikäisillä oppilailla.

Oppituntien ulkopuolella oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia välituntiliikuntaan sekä ohjatuksi että itsenäisesti. Yhteistyössä huoltajien kanssa oppilaita kannustetaan liikkumaan koulumatkat kävellen, pyörällä tai joukkoliikenteellä. Liikunnallinen elämäntapa huomioidaan koulun kerhotoiminnassa, yhteistyötoimijoiden harrastustoiminnassa sekä aamu- ja iltapäivätoiminnassa.

Koulu täsmentää omat tapansa toteuttaa liikunnallisen elämäntavan edistämistä vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Move!-mittaustuloksia hyödynnetään opetuksen suunnittelussa. Koulu kuvaa lukuvuosisuunnitelmassa myös sen, miten liikunnallisen elämäntavan toteutumista seurataan, arvioidaan ja kehitetään. Opetuksen järjestäjä seuraa ja arvioi koulujen liikunnallisen elämäntavan toteutumista lukuvuosisuunnitelmien ja lukuvuosiarvioinnin avulla sekä kehittää toimintaa niiden pohjalta.

5. OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN

5.4 Opetuksen järjestämistapoja

5.4.4 Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

Espoo ohjaa valmistavan opetuksen lisäopetukseen ne oppilaat, joilla on vielä perusopetuksen valmistavan opetuksen jälkeen kehittyvä alkeiskielitaito (A1) opetuskielessä ja puutteellinen sekä vähäinen koulunkäyntihistoria. Lisäopetuksen tarpeen arvioiminen kohdistuu opetuskielen peruskielitaidon ja eri oppiaineiden tiedonalojen kielen hallinnan lisäksi oppilaan koulunkäyntihistoriaan. Puutteellisella koulunkäyntihistorialla tarkoitetaan sitä, että oppilas ei ole opiskellut niitä oppiaineita, joita opiskellaan suomalaisessa perusopetuksessa. Vähäisellä koulunkäyntihistorialla tarkoitetaan sitä, että oppilas on käynyt koulua vain vähän tai ei lainkaan.

Oppilaan siirtyessä valmistavasta opetuksesta valmistavan opetuksen lisäopetukseen oppilaan tuen tarve arvioidaan ja tuki suunnitellaan yhteistyössä lähettävän koulun ja vastaanottavan koulun välillä. Vastuu tiedonsiirrosta on lähettävän koulun valmistavan opetuksen opettajalla.

Valmistavan opetuksen lisäopetus järjestetään oppilaan omassa lähikoulussa. Opintoja varten oppilaalle laaditaan lisäopetuksen suunnitelma. Oppilaalle osoitetaan vastuopettaja, joka huolehtii oppilaan suunnitelman laatimisesta yhteistyössä oppilaan, tämän huoltajien ja oppilasta opettavien opettajien kanssa.

5.4.8 Perusopetuksen poikkeava järjestäminen

Erityinen tutkinto

Espoossa erityisen tutkinnon suoritusmahdollisuus koskee kotiopetuksessa olevia oppivelvollisia ja perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilaita. Valmistavalla opetuksella on oma opetussuunnitelmansa.

Espoossa on mahdollista edetä opinnoissa vuosiluokan opintoja hitaammin tai nopeammin tavoitekokonaisuuksittain, josta on kuvaus luvussa 5.4.3.

10. KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ

Espoon kouluissa arvostetaan kaikkia kieliä ja ymmärretään kielten merkitys kaikessa oppimisessa. Kaikkien oppiaineiden opetuksessa huomioidaan oppilaiden kehittyvä suomen ja muiden kielten taito. Oppilaiden kielitietoisuutta vahvistetaan tuomalla esiin koulu yhteisön jäsenten käyttämiä kieliä ja eri tiedonalojen kieliä. Opetustilanteissa opetusryhmän kielivariantteja voidaan hyödyntää esimerkiksi vertailemalla kieliä tai hankkimalla tietoa eri kielillä. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä ja opetusjärjestelyt kuvataan äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen yhteydessä. Maahanmuuttotilanteiden oppilaan oppimisen tukena voidaan käyttää suunnitelmaa opintoja varten.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärän valinta ja vaihtaminen

Espoon koulut noudattavat kaupungin ohjeistusta siirtymisestä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärästä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään. Tavoitteena on, että maahanmuuttotilanteiden oppilas siirtyy perusopetuksen aikana suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärästä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään.

Oppimäärän vaihtaminen tehdään yhteistyössä opettajien ja huoltajien kanssa. Oppilasta opettavat opettajat arvioivat yhdessä oppilaan suomen kielen taidon kaikilla kielitaidon osa-alueilla (puhuminen, kuullun ymmärtäminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen sekä oppiaineisiin liittyvä suomen kielen taito). Arviointi sisältää jatkuvaa oppilaan edistymisen seuranta ja havainnointia oppimis- ja arkitilanteissa. Nivellysvaiheissa yhteistyö edellisen opettajan kanssa on tärkeää.

Oppimäärän vaihtaminen on mahdollista lukukauden tai jakson vaihtuessa. Oppilaan edun mukaista on tehdä mahdollisimman pysyvä ratkaisu.

Suomessa syntyneet oppilaat aloittavat äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen opiskelun suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärässä. Oppilaan suomen kielen taito arvioidaan ja hänelle sopiva oppimäärä valitaan 1. luokan syyslukukauden aikana.

10.4 Muut monikieliset oppilaat

Valmistava opetus

Espoo järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta sellaisille esi- ja perusopetusikäisille ulkomaalaistaustaisille lapsille ja nuorille, jotka eivät ole syntyneet Suomessa ja joiden suomen kielen taito ei vielä riitä esi- tai perusopetuksen sisältöjen omaksumiseen. Valmistavassa opetuksessa noudatetaan kuntakohtaista valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa.

Esiopetusikäisten valmistava opetus järjestetään inklusiivisesti esiopetusryhmissä. Vuosiluokilla 1–2 valmistava opetus järjestetään inklusiivisesti oppilaan omassa lähikoulussa. Inklusiivinen valmistava opetus toteutetaan perusopetuksen ryhmässä.

Vuosiluokilla 3–6 valmistava opetus voidaan järjestää joko oppilaan omassa lähikoulussa tai alueellisessa ryhmässä. Omassa lähikoulussa valmistava opetus voidaan järjestää joustavasti inklusiivisena perusopetuksen ryhmässä ja/tai koulukohtaisessa valmistavan opetuksen ryhmässä.

Vuosiluokilla 7–9 valmistava opetus järjestetään alueellisissa ryhmissä.

Oman äidinkielen opetus

Espoo järjestää perusopetusta täydentävää oman äidinkielen opetusta. Opetuksessa noudatetaan valtakunnallista oppilaan oman äidinkielen opetussuunnitelmaa ja Espoon suomenkielisen perusopetuksen linjauksia. Opetuksen järjestäjä ja koulujen henkilökunta tiedottavat huoltajia oman äidinkielen opiskelun merkityksestä ja opetuksen järjestämisestä. Kun oppilas aloittaa opiskelun, hänen edellytetään osallistuvan siihen säännöllisesti koko perusopetuksen ajan. Opetus järjestetään keskitetysti eikä sitä välttämättä anneta oppilaan omassa koulussa.

11. KAKSIKIELINEN OPETUS

Espoossa järjestetään kaksikielistä opetusta kasvun ja oppimisen lautakunnan päätösten mukaisesti. Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää oppilaaksioton periaatteista ja soveltuvuuskokeiden käytöstä.

Laajamittaista kaksikielistä opetusta eli varhaista täydellistä kielikylpyopetusta annetaan ruotsin kielessä ja muuta laajamittaista kaksikielistä opetusta englannin kielessä. Molemmissa opetusmuodoissa kieltä käytetään opetuksen välineenä ja tavoitteena on toiminnallinen kaksikielisyys. Opettaja voi tarvittaessa antaa oppilaalle opetuskielen tukiopetusta tavoitteiden saavuttamiseksi.

Englanninkielinen opetus toteutetaan pääosin englanniksi. Oppilaat opiskelevat äidinkieltä ja kirjallisuutta joko suomen kieli ja kirjallisuus - tai suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan.

Kaksikielisen opetuksen tuntijako noudattaa Espoon perusopetuksen tuntijakoa niillä muutoksilla, jotka opetussuunnitelman perusteet mahdollistavat äidinkielen ja kirjallisuuden ja A1-kielen tuntimäärissä.

Espoossa on mahdollista toteuttaa myös kielirikasteista opetusta opetussuunnitelman perusteissa määritellyllä tavalla.